

ՅՈՎԱՐ

Ե. Տարի, Թիւ 3, Յուլիս 1, 1931

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹԻԿ ԶՆԳՇՈՅ ԽՕ ՎԱՐ ԸՆԹԵՐՑ. ԸՆԿ.-ԵԱՆ

Հրատարակելի Դրութիւններ Դրկել 852 N. Hoyne Ave., Chicago, Ill.

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՊԱՏԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՄԹԻՒ

Չնգուշի Վերջ. Միութեան 7րդ Պատղ. Ժողովը պիտի գումարուի, ինչպէս սովոր է, Յուլիս 4 եւ 5 օրերուն, Նիւ Եռքի մէջ, կը տեղեկագրուի մեզ կեղը. Վարչութեան դիւտնին կողմէ:

Կրկին մասնաճիւղերու կողմէ ընտրուած պատգամաւորներ պիտի ժողովուին ներկայացներ իրենց տարեկան գործունէութեան տեղեկադիրներն ու զանազան հարցերու շուրջ իրենց տեսակէտները, եւ լսելու վերին գործադիր մարմնոյն տարեկան տեղեկատութիւնն ու, կրկին, իրենց գնահատանքի կամ պարսաւանքի խօսքը ըսելու:

Հոս ի յայտ կուգայ պատգամաւորներու ըստանձնած աշխատանքին կարեւորութիւնը: Զենք սիալիք եթէ ըսենք թէ շատ ինչ կախում ունի անոնց դատումէն:

Պատգամաւորներ անհրաժեշտ է որ գիտակցին սա կէտին թէ, իրենք միայն տարուան մը գործունէութեան վերջակէտը դնելու համար չէ որ կ'երթան Պատղ. Ժողովի, այլ առաւելապէս նոր գործունէութեան մը սկիզբը դնելու: Փակելու հին կարգացուած էջը եւ բանալու տակտուին չեղծանուածը:

Ուստի պատգամաւորներէն կը սպասուի դատելէ ու դատապարտելէ առաջ ու աւելի, ծրագրելու եւ յառաջդիմական աղդակներ ու միջոցներ ըստեղծելու կարողութիւնը: Այս վերջինն է կարեւորագոյնը եւ այս վերջինն է կախում ունի Միութեան ապագան: Կը հաւատանք թէ մեր պատղամաւորները ամէնքն ալ կը գիտակցին իրենց այս կրկնակ եւ վճառղական դերին եւ ըստ այնմ կը գործածին իրենց վստահուած հեղինակութիւնը:

Պատգամաւորները կանխայայտ կարծիքներով նախապաշտելու նպատակ թող չվերագրուի մեզ, եթէ մեր տեսութիւնները յայտնենք հոս՝ մասնա-

ճիւղերու եւ կեղրոնի տարուան մը գործունէութեան շուրջ:

Դժբախտաբար հարկ եղած ծոնօթութիւնը չունինք մասնաճիւղերու գործունէութեան մասին. սակայն ինչ որ գիտենք ու լսած ենք հոսկէ հոնկէ, մեղի խորհիլ կուտան թէ մասնաճիւղեր, հակառակ տիրող աննպաստ պայմաններու, աւելի լաւ գործունէութիւն ունեցած են: Ասիկա անշուշտ, եթէ հաստատուի, ուրախալի է եւ պատուաբեր մասնաճիւղերու եւ անձնիւր պարտաճանաչ հայրենակցի:

Եթէ չենք կրնար որոշ կերպով արտայայտուիլ մասնաճիւղերու գործունէութեան մասին, կրնանք սակայն հաստատ համոզումով եւ անկեղծ գոհունակութեամբ ըսել ու յայտարարել թէ, կեղը. Վարչութիւնը այս տարի աւելի ուժուղ եւ կանոնաւոր գործունէութիւն ունեցաւ: Կեղրոնը, ամէնէն առաջ, իր ժիր ու կարող ատենադպրին միջոցաւ, կանոնաւոր յարաբերութիւն մշակեց մասնաճիւղերու հետ, ատենին հաղորդեց անոնց իր որոշումները եւ ըրաւ թելագրութիւններ, տուաւ հրահանգներ՝ հաւաքական գործունէութեան եւ մասնաճիւղերու ներուժ ամփոփման համար:

Կեղրոնը, նկատի առնելով աշխատանքին ապերախտ հանգամանքը եւ կարգ մը տեղերու մէջ երեւան եկած անախորժ երեւոյթները, իր ներկայացուցիչը փութացուց ուր որ հարկ անհրաժեշտ զտու: Եւ ասիկա, տնկասկած, իր բարերար արդիւնքները ունեցաւ, եւ կարգ մը տեղեր կազմակերպութեան թուլցած ջիզերը զօրացան եւ անհամաձայնութիւնները լսեցին՝ յօդուտ եւ ի սէր Միութեան բարձրագոյն շահերուն:

Այս տարուան կեղը. Վարչութիւնը բախտաւոր եղած նաև անով որ տարիներէ ի վեր դատարաններու մէջ քաշքուող ծանօթ դատար իր բնական լուծումին յանգեցաւ. Միութեանը իր յաղթանակը տարաւ կարգ մը յամառ ու անուղղաց հայրենակիցներու դէմ, եւ մենք օրին կը սպասենք որ դատարանը վերջնական պէս Միութեան յանձնէ այն խոչըր դումարը, որ վար գրուած է ղրամմատան

մը մէջ, եւ որու գործածութեան անմիջական պէտքը կայ նոր Զնդուչի վերաշնութեան համար՝ մէր վերածնող հայրենիքին մէջ:

Լա՛ւ ջանադրութիւն, անտարակոյս, եթէ ոչ լա՛ւ գործ՝ կարդ մը խստապահանջ եւ յաւէտ գըժգոհ քննադատներու համար:

Անչուշտ մեզմէ կ'ակնկալուի կարդ մը թելալրութիւններ ընել այս աստիւ եւ ըսել թէ ի՞նչ պէտք է ընել եւ ի՞նչ ընել յառաջիկային:

Լաւ: Ի՞նչ թելալրենք սակայն որ ասկէ առաջ լսուած ըլլայ: Իրա՛ւ որ կը գոււարանանք նոր ծրագիր մը ներկայացնելու մեր մտարոնումին մէջ, եւ ի՞նչ պէտք կայ նորի, երբ հինը, դեռ չիրականացած, ցցուած կը մնայ մեր առջեւ եւ մեղ կը հըրաւիրէ կորովի գործունէութեան եւ զոհաբերութեան:

Այո՛, ոչ մէկ նոր թելադրութիւն մեր կողմէ այս անգամ, այլ միայն սրտապին հրաւէր մը՝ հոգեւին փարելու ասաւաջաղը րուած նպատակին փութեու իրականացման:

Չըլլայ որ յոզնածութեան եւ պարտութեան նշաններ ցոյց տանք, չըլլայ որ փոքր ու անմիջական գործերը պատուար կանդնին մեր առջեւ եւ մենք մոռնանք էականը, վերջնականը: Ներկան չմոռնանք, այո, աշխատինք այսօրուան ցաւերուն բարոք լուծման կարելի միջոցներով, եւ սակայն երբեք յանձնառու չըլլանք ապագան ներկային զոհելու կարճատեսութեան ու յիմարութեան:

Անհատներ ու կազմակերպութիւններ կը մեռնին երբ կը միտին անմիջականը գերադասել հեռակայ նպատակէն: Տեսիլքն է ուեւէ կազմակերպութեան յառաջացումին ու հզօրացման կարեւորագոյն ազդակը, եւ տեսիլքն է ուեւէ կազմակերպութեան գոյութեան միակ արդարացումը: Զնդուչի վերաշնաց Միութեան տեսիլքն է նոր Զնդուչի շինութիւնը Հայաստանի մէջ: Առանց այս տեսիլքին ան չկրնար ապրիլ: Այս տեսիլքը թող ըլլայ մեր բեւեռային աստղը. անոր ուղենք մեր աչքերը, քալենք գէպի այդ լուսաւոր չուկէտը, եւ վստահ ըլլանք թէ մեր այդ յառումին ու յառաջացումին մէջ աւելի գիւրաւ իրենց լուծումը պիտի գանեն նաեւ առժամանակեայ եւ երկրորդական խնդիրները, որոնք կրնան երեւան գալ օրէ օր:

Խօսք մըն ալ, եթէ ներելի է, մեր ոչ-պատգամաւոր նիւ Եորքցի հայրենակիցներուն:

Պատգամաւորներէ ոմանք կուզան հեռու տեղերէ՝ յանձն առնելով ամէն յոզնութիւն եւ նեղութիւն: Դժբախտաբաշտ տեղւոյն վրայ գտնուող հայրենակիցներէ շատ շատեր անտարբեր գիրք մը կ'ունենան պատգ. ֆողովին հանդէս եւ նոյն իսկ մէկ ժամու համար ժողովէն ներս ոտք չեն դներ: Շատ հեղ տեղւոյն պատգամաւորները աւելի ուշ կը հասնին ժողովավայրը քան հեռուէն ժամանողները: Հարկաւ ասիկա խիստ ցուրտ ազդեցութիւն կը գործէ եւ կ'ազդէ ժողովի աշխատաւթեանց վրայ:

Մենք իրաւամք կ'ակնկալենք որ մեր նիւ Եորքցի հայրենակիցները աւելի եռանդ ցոյց տան եւ իրենց ներկայութեամբ աւելցնեն ժողովին խանդն ու հետաքրքրութիւնը: Արդեօք ասիկա մեծ պահանջ մըն է: Զենք կարծէր: Եւ արդէն պատգա-

մաւորական ժողովներ պէտք է ծառայեն նաեւ իր բեւ միջոց գայրենական յարաբերութեան համար միջուկի: Զիրար աւելի մօտէն ճանչնալով եւ իրար հետ սերտ յարաբերութիւն մշակերտվ կրնանք մէր մէջ ստեղծել գործակցութեան ողի եւ իրար հանդէս հանդուրժող ըլլալու տրամադրութիւն որոնք խիստ կենսական են, եւ որոնց շատ պէտք ուինք մենք բոլորս:

Ի սրաէ յաջնողութիւն կը մաղթենք Պատգամաւովի աշխատաւթեանց:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Զնդուչի վերաշնաց Միութեան էրդ. Պատգամաւովի կան ժողովը պիտի զումարուի Յուլիս 4—5, Շաբաթ եւ կրտսէ օրեր, նիւ Եորք, Հայ մանկապարտէզի սրացին ժիշտովին պիտի մասնակցին Ամերիկայի մասնաճիւղերի լորէնս, Շիքակո, Քալֆօրնիա, Ֆիլատէլֆիա, նիւ Եորք եւ Եունիրն Սիթի, իսկ արտասահմանի մասնաճիւղերէն Հալէպ, Պէյրութի եւ Մարսէյլ՝ իրենց ձայնը ներկայացնող պատգամաւորներով:

Միութեան այս գերագոյն ժողովին կը հաւաքրուի պատգամաւորներէն զատ բոլոր Միութեան գործերով շապարզուող հայրենակիցներ:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԱՌԱՔՈՒՄ

Կեդր. Վարչութեան կոչին ի պատասխան կարօտ ժիշտուցիներու օգնութեան համար մասնաճիւղերէն են գումարները անմիջական կերպով գործածուած են իրենց նպատակին՝ հետեւեալ առաջումներով: —

Հալէպի մասնաճեղին	\$100.00
Պէյրութի մասնաճիւղին	65.00
Մարսէյլի մասնաճիւղին	30.00

Բնդհանուր դումար \$195.00

Ի դիմաց Զնդուչի վերջ. Միութեան	
Կեդրունական Վարչութեան	
Դիմաց	

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Փափաքելով լոյս ընծայել «Ծօվառ»ը Միութեան Պատգամաւովին առքի, ստիպուեցանք այս քիւր ժամանակէն առաջ եւ միայն չորս էջով իրատարակել: Յաջորդ քիւրը պիտի հրատարակուին 8 էջով:

ՆՈՒԵՐՆԵՐ «ԾՕՎԱՐ»Ի

Տիկ. Աղաւնի Ժաղափկեանի թէյտեղանէն դոյացած	\$14.00
Առիշցի Փոլ Գրիգորեան, Սան Ֆրանչիսկո	1.00
Կ. Ցակուրեան, Ֆրէզնո	2.00

Գումար	\$15.00
Մեր չորսհակալութիւնները նուիրատուններուն:	

ՆՈՐ ԶՆԳՈՒՇԸ

Մի քանի շաբաթ առաջ Հ. Բ. Բ. Միութեան կողմէ ըստացանք կարդ մը կարեւոր տեղեկաւթիւններ նուազարաշչնի յինութեան մատին, որ կ'արժէ «Ծօվառ»ի միջոցաւ հաղորդել մեր հայրենակիցներուն :

Նուազարաշչնի շինութեան համար Բարեգործականի եւ չայստանի կառավարութեան միջեւ բոլոր բանակցութիւնները լրացած, համաձայնութիւնները դոյցած են, եւ չի ատենէն շինութեան պիտի սկսուի :

Այս տեղեկութեան հետ միասին զրկուած էր նուազարաշչնի գունաւոր քարտէսը, լաւ կերպով դժադրուած, թաղերը բաժնուած, դպրոցի եւ այլ կարեւոր չնքերու տեղերը նշանակուած, ամէն բան մանրամասն նկարագրուած : Երանի թէ կարելի ըլլար զայն ցուցնել իւրաքանչիւր հայրենակցի :

Նուազարաշչնի պիտի շինուել, ատոր տարակոյս չկայ, չոս կ'արժէ որ քիչ մը տեղեկութիւն ունենանք այս մատին, որպէս զի մեր հայրենակիցներէն անոնք որ տակաւին տարակոյս ունին՝ թօթափիւն դայն եւ աւելի ողեւորուած ողիսվախատին նոր Զնդուշ թագամասի շինութեան համար :

Նախ, Բարեգործականը մեկի խոստացած է մեր հինգ տան վրայ աւելցնել հինգ տուն եւս իր կողմէ :

Երկրորդ, Բարեգործականը խոստացած է (ոչ անպայման) որ մեր դադթականները Հայաստան փոխադրէ՝ անոնց ծախքերը ինք հողալով, անոնց վիզէի խնդիրը ինք կարպղելով :

Երրորդ, դպրոցներու, ջուրի եւ շատ մը ուրիշ կարգութերու պատասխանատուութիւնը Բարեգործականը կը ստանձնէ :

Կը տեսնէք թէ մեր զործը շատ զիւրացած է եւ շատ մը անհարկի ծախքերէ եւ դժուարութիւններէ աղատուած ենք :

Շատ մը Հայրենական Միութեանց կելքը. Վարչութիւններուն նիւ Եորք գանուելուն պատճառով եւ անոնցմէ տակերուն հետ յարաբերութեան զալով՝ հասկցած եմ թէ անոնք ի՞նչ ահապին ծախքերու ենթարկուած են եւ ամէն ապրի ի՞նչ դժուարութիւններէ կ'անցնին տուններու, ջուրի ճամբաններու շինութեան, դադթականներու փոխադրութեան համար : Բարերախտարար մեր Միութիւնը աղատած պիտի ըլլայ այդ բոլորէն՝ նուազարաշչնի միանալով :

Հոս չի վերջանար սակայն մեր պարտականութիւնը. մենք ալ մեր պատասխանատուութիւնը ունինք եւ ամէն ժամկանը գտնուելու ենք լուսկառաջ երթալու անոնց :

Ամերիկահայ Զնդուշիներս ընելու ենք մեր կարելին պատած զործը զլուի հանելու եւ հինդի տեղ տասը տուն մինելու, որով քանի տուն պիտի ունենանք: Իսկ արտասահմանի Զնդուշիները պատրաստ ըլլալու են երթալու նուազարաշչն՝ հոն հաստատուելու նոպատակաւ, հոն տանելու Զընդուշիներու յատուկ բարոյական կորովը եւ մաքուր նկարագերը, հոն հինդի տեղ նոր Զնդուշը հաստատելու համար :

Այս ամփոփի տեղեկութիւնները թող նոր ողի մը արթընընէն իւրաքանչիւր Զնդուշը մէջ :

Ա. ՓԱՊՈՒՃԵԱՆ

ՈՐՈՅ ՈՐ ԱԿ Է

«Ծօվառ»ի Բացառիկին մէջ Զնդուշը անհետացող թէ ապրող յայտնի կուսակցական մի քանի դէմքերու լուսանը-կարները հրատարակուած ըլլալուն պատճառաւ, հայրենակիցներէ ոմանք Ծօվառ կուսակցական թերթ նկատած են:

«Ծօվառ»ի վարչութիւնը այսու կը յայտարարէ թէ նախ մէնք մեր թերթին որդեգրած ուղղութեան բացարձակ տէն ենք: Երկրորդ՝ «Ծօվառ» յարգած է ու պիտի յարգէ այն բոլոր հայրենասէր հայրենակիցները, որոնք ուեէ կուսակցութեան միջոցաւ իրենց աղքակիցներուն ու հայրենիքի աղատագրութեան ծառայելու քաջութիւնն ունեցած են: «Ծօվառ»ի էջերը միշտ բաց եղած են այսպիսի արժանաւորներու համար առանց խորութեան: Երրորդ՝ տղէտներու քմահաճոյքին ծառայած չինք յարգ եւ ասկէ վերջ ալ ծառայած յերթը չունինք բնաւ. կարգ մը ոչնչութիւններու խարբը խօշ ընելու համար պատճութիւնը մութին մէջ պահելու չինք զիջիր: Չորրորդ՝ Ծօվառ կուսակցական թերթ չէ. եթէ եղած ըլլար՝ ոլիտի չամչայինք այդպէս յայտարարէլ: Եթէ ոմանք կ'ուղեն անպատճառ կուսակցականացած տեսնել Ծօվառը եւ չին համուլութէր անոր ուղղութեան, այդպիսիներ շատ աղէկ ըրած կ'ուլլան եթէ հեռու մնան Ծօվառի շրջապատէն ու Ծօվառի մթնոլորտն ալ թող չամականեն: Հինգերորդ՝ ատելութիւնն ու սխակալութիւնը Ծօվառի սահմաններէն դուրս եղած է եւ դուրս ալ պիտի մնայ: Մէնք չետակ շամբուն մէջ ենք եւ ոլիտի շարունակենք այդ ուղիէն ընթանալ, առանց ալ ու ձախ հակելու:

«ԾՕՎԱՐ»Ի ՎԱՐՉՈՒԹԻՒԻՆ

Շիֆակո

ԶՈՒԹԱԿԱՆԱՐ ՕՐ. Մ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

Քանի մը շաբաթ առաջ Օր. Մ. Ստեփանեան մասնայատուկ նուազահանդէսի մը մէջ ջութակի վրայ նուազեց մի քանի զեղեցիկ եւ գժուարին կտորներ, որոնք կրկնեց անընդհատ ծափակարութեան սախման տակ:

Այս նուազահանդէսը սարքուած էր Օր. Ստեփանեանի նոր ուսուցչին կողմէ, փոքրիկ բայց զեղեցիկ կերպով կահաւորուած սրահի մը մէջ. ներկայ էին մօտ 100 անձինք, որոնք եկացուած էին սրահը:

Նուազահանդէսին կը մասնակցէին այս Փրօֆէսորին ամենակարող աշակերտներէն միայն երկու հոդի, ջութակահար Օր. Ստեփանեան եւ ուրիշ դաշնակահար աղջիկ մը:

Օր. Ստեփանեան այդ օր ըրաւ իր ամենակարելին հայտապնդը երեւան քերելու համար: Ներկաները զմայլանքով իրարու կը հարցնէին թէ ո՞վ է այս աղջիկը, ի՞նչ ազգի կը պատկանի:

Իրապէս Օր. Ստեփանեան մեր հապարտութեան առարկան եղաւ այդ օր, իր զիւթիչ արուեստին չնորհիւ:

Դժբախտաբար միայն քանի մը հայեր սպատիմ ունեցանք լսելու եւ տեսնելու Օր. Ստեփանեանի նուազն ու յաջողութիւնը: Կը յուսանք որ քիչ ատենէն չատ շատերը զինքը լը պատեհանը պիտի ունենան:

Օր. Ստեփանեան իր յաճախած հայ սբուլի նուազախումբին առաջնորդն է եւ այժմ կը հետեւի նաեւ դաշնակի:

Անցողակի կը լոկնք որ Օր. Ստեփանեանի ծնողքը կը մտաղրեն զինքը Դերմանիա զրկել, իր ջութակի ճիւղը զար-

